

24.6.2020.

Kartanon omakotiyhdistys
 Leila Aspola, pj.
 Viljatie
 15860 Hollola
 p. 044 538 5098
leila.aspola@gmail.com

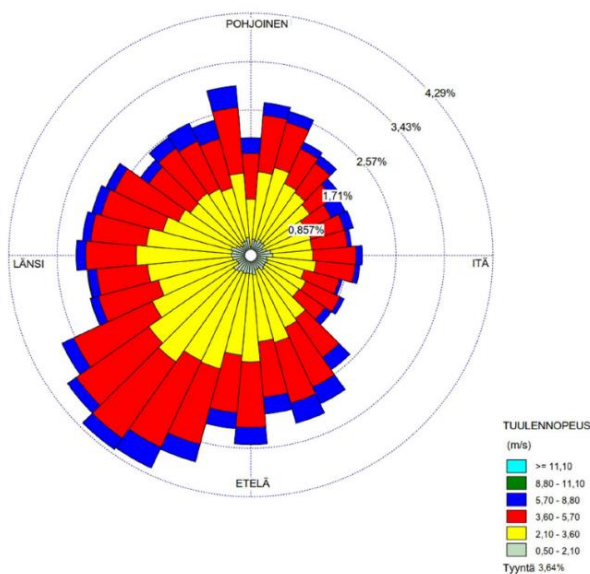
Hollolan kunta
kirjaamo@hollola.fi

Hollolan kehätiekohde on sijaintipaikka sopimaton kaatopaikalle

Kartanon omakotiyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta lausua muistutuksensa Hollolan kunnan strategisen yleiskaavan 2020 luonnoksesta.

Kartanon omakotiyhdistyksen tavoitteena on edistää Kartanon omakotialueella asuvien omakoti- ja pieniin-teistöjen omistajien tai haltijoiden ja heidän perheen jäsentensä yhteistoimintaa ja alueellista yhteenkuuluvuuden tunnetta. Yhdistys voi myös edesauttaa jäsenistönsä etuja olemalla yhteydessä päätöksentekijöihin sekä viranomaisiin esim. kaavoitus-, ympäristönsuojelu- ja katujen kunnossapitoasioissa. Toimintaa ohjaa vuosikokouksessa tehty toimintasuunnitelma. Yhdistyksen toiminta kattaa Kartanon alueen ja Perhoslehdon itäosan.

Isojen laitosten, kuten kaavailtu kierrätyspuisto (VE1), tulee kuitenkin olla riittävän kaukana isoista asutuskeskuksista, kuten Salpakangas. Vallitsevien tuulten (Kuva 1; lähde YVA -selvitys) tulisi puhaltaa kaatopaikan yli pois päin asutuskeskuksesta, kuten Tarastenjärven jätteenkäsittelykeskuksessa tapahtuu. Eniten alueella tuulee voimakkuudella 2.1.-5.7. m/s lounaasta, mikä tuo kaavailun kierrätyspuiston melun, hajun ja pölyn Salpakankaalle.

Kuva 2. Tuuliruusu.

Kuva 1. Lahden sääaineiston tuuliruusu.

Tarastenjärven keskus on noin 15 km päässä Tampereelta koilliseen, noin 2 km itään Nurmin kylän keskuksesta (Nurmi-Sorilan asukasluku on noin 660 asukasta) ja noin 1.5 km etäisyydellä luoteeseen Kangasalan Ruutanasta (noin 2500 asukasta). Tampereen seudun vallitsevat etelä- ja lounaistuulet puhaltavat jätteenkäsittelykeskuksen yli asutuksesta poispäin. (Nurmi-Sorilan osayleiskaava Selostus / 12.12.2016).

Käytännön kokemuksena on Tarastenjärven jätteenkäsittelykeskus ja siitä aiheutuvat haitat. Seudulla vallitsevista etelä- ja lounaistuulista huolimatta Tarastenjärven jätteenkäsittely-alueelta kantautuu melua kaakkoispuolella (n. 1.5 km etäisyydellä) olevalle Ruutanen asuinalueelle saakka. Myös kaatopaikan lokkien kirkuminen on sillä alueella koettu häiritsevä. Kompostointikenttien käsittelystä aiheutuu toisinaan alueen asukkaita häiritsevää hajua. (Ruutanen osayleiskaava ... 14.12.2010 ja Lähtöaineisto).

Nokian ECO 3 sijaitsee Nokialla sen koillispuolella. Koukkujärvellä on ollut kaatopaikka vuodesta 1964 lähtien, joten ECO3:a ei ole perustettu 13000 asukkaan asutuksen lähelle niin kuin nyt Hollolan Kehätievaihtoehtoa ollaan kaavailemassa. Lähin asutuskeskus valitsevien lounaistuulien alapuolella on Ylöjärven Soppeenmäki. Etäisyys sinne on neljä kilometriä. ECO 3.

Millaisia nämä haitat olisivat, jos vallitsevat etelä- ja lounaistuulet puhaltaisivat kaatopaikan, kuten nyt suunnitellun Kehätien, yli asutuskeskukseen eli Salpakankaalle?

Ympäristörikoskatsaukset 2017-2019

”Yhtenä keskeisenä ympäristörikollisuuden uhka- ja torjuntakuvana voidaan pitää sitä, että ympäristörikosten alhainen kiinnijäämisriski lisäisi jatkossa taloudellista voittoa tavoittelevan järjestäytyneesti osana liiketoimintaa toteutetun ympäristörikollisuuden määrää. Alhaisen kiinnijäämisriskin ohella ympäristörikosten osalta on tuomioistuimissa omaksuttu rangaistuskäytäntö, joka on varsin lievä. Ympäristön turmelemisesta tuomitaan käytännössä yleisesti päiväsakkoja tai harvoin ehdollista vankeutta. Ehdoton vankeusrangaistus on Suomessa vuoden 1995 rikoslain ympäristörikoksia koskevan muutoksen jälkeen tuomittu vain niin sanotussa Lokapojat -tapauksessa” (Ympäristörikoskatsaus 2019:11)

Suomen ympäristörikostilaston kaksi lukumäärältään suurinta rikosryhmää, Ympäristön turmeleminen ja Ympäristörikkomus, vaikuttavat eniten jätteen luvattomaan hävittämiseen. Vuosina 2013-2019 edellisiä oli 140-190 vuodessa ja jälkimmäisiä 190-270.

Törkeä ympäristön turmeleminen on ympäristön turmelemisen törkeä tekemuoto. Jos ympäristön turmelemisessa aiheutettu vahinko tai vahingon vaara on erityisen suuri, rikoksessa tavoitellaan huomattavaa taloudellista hyötyä tai rikos tehdään erityisen suunnitelmallisesti, voidaan tekijä tuomita törkeästä ympäristön turmelemisesta. Teon vähimmäisrangaistus on neljä kuukautta ja enimmäisrangaistus kuusi vuotta vankeutta. Poliisi kirjasi vuonna 2018 yhteensä 12 törkeää ympäristön turmelemista. Kaikki vuonna 2018 kirjatut törkeät ympäristörikokset ovat esitutkinnassa paikallispoliisissa. Kaikkien tapausten voidaan katsoa tapahtuneen osana yritystoimintaa. Enin osa tapauksista liittyy erilaisten jätteiden muodossa tapahtuneeseen ympäristön pilaamiseen /roskaamiseen, mutta esitutkintaan on myös tullut luvanvastaista/luvatonta maa-ainesten hyödyntämistä.

Ympäristön turmeleminen -rikosryhmässä *”Tyypillisesti esitutkintaan tulevat ympäristörikokset koskevat mm. eri jätteiden luvaton hävittämistä tai niiden säilyttämistä joko pien- tai teollisuuskiinteistöjen alueella. Yleisesti rikoksesta epäiltynä ympäristön turmelemisessa on keski-ikäinen mies.”* Ympäristörikkomus -rikosryhmässä: *”Lähes poikkeuksetta epäillyt ympäristörikokset ilmoitetaan poliisille esimerkiksi silloin, kun erilaisia jätteitä tai romua on hylätty tai jätetty*

vähäisempiä määriä luvattomiin paikkoihin. Ympäristörikkomukset ovat luonteeltaan usein sellaisia, ettei niiden tekijä ole ilmoitushetkellä tiedossa. Mikäli tekijä saadaan tiedoksi, on seuraamus useimmiten poliisin määräämä rangaistusvaatimus.” Kaatopaikka ei siis lisää kiinnijäämisriskiä eikä muuta rangaistuskäytäntöä. Se ei myöskään houkuttele keski-ikäistä miestä eikä paljasta salaa jätteitä maastoon jättäviä henkilöitä.

Suurempi rikosryhmä eli Ympäristörikkomukset kuitenkin muodostavat riskin kaatopaikalle, jonne kootaan vaarallisia jätteitä, asbestia ym. erilaisista yrityksistä. Ympäristörikoskatsauksen (2017) mukaan syksyllä 2016 tarkastettiin Keskiuudellamaalla 37 autokorjaamoja, joista 15:sta eli yli 40 prosentilla oli puutteita vaarallisten jätteiden käsittelyssä ja niistä annettiin rangaistusvaatimukset ympäristörikkomuksista. Kuinka paljon Keski-Uudenmaan autokorjaamojen toimintaa voi yleistää koko Uusimaalle, joka on Lahden seudun kierrätyspuiston päämarkkina-alue, ja muihin toimialoihin siellä? Ympäristörikkomuksissa piilevät kaatopaikan suurriskit!

Tukes kartoitti kiertotalouteen liittyviä riskejä ja löysi merkittäviä ongelmia (Tekniikka & Talous, 5.3.2019). Tukesin mukaan ”**Kiertotalouteen** liittyy myös räjähdysten, vuotojen ja tulipalojen kohonnut riski. Kierrätettävä materiaali voi syttyä tavallista herkemmin palamaan. Raaka-aine ja sen ominaisuudet ovat erilaiset verrattuna puhtaaseen raaka-aineeseen. Oman sivuvirran koostumus tunnetaan, mutta jos se on kerätty, vaikka kuluttajalta, epävarmuus kasvaa. Lähtökohtaisesti pitää varautua siihen, että mukana on myös sinne kuulumatonta tavaraa. Esimerkiksi metallinkeräyksestä on löytynyt teollisuuden mittalaitteita, jotka paljastuivatkin säteilylähteiksi.”

Tukes nimenomaan korostaa vieraiden aineiden, joita kaatopaikalle tulee joka tapauksessa sekä kuluttajilta että yrityksistä, merkitystä räjähdys- vuoto- ja tulipaloriskin kohottajana. Halutaanko näitä riskejä ottaa 13000 asukkaan Salpakankaan kupeeseen?

Kaatopaikka-, jätekeskus- ja jätekasapalot ja muut hajuhaitat

Nämä jatkuvat kaiken aikaa. Alla uusimmat ja aikaisemmin mainitsemattomat.

1. Turku / Topinoja 16.6.2020

Jätekeskuksen tulipalon sammutustyöt jatkuvat Turussa Topinojan jätekeskuksen paloa sammutetaan jossain muodossa yön yli, kerrotaan pelastuslaitokselta. STT: 14.6. 8:59, Päivitetty 14.6. 18:51
Turun Topinojalla sijaitsevassa jätekeskuksessa paloi sunnuntaina noin 1 700 kuutiota rakennusjätettä. Paloa on sammutettu useita tunteja. Sammutusraivaustyöt jatkuvat iltamyöhään ja vartiointi vielä pidempään, pelastuslaitokselta kerrotaan.

2. Jämsä / Myllymäki 10.6.2020

Jämsän palo näkyy Jyväskylän Roninmäelle asti, Keskiuomalainen, 10.6.2020
Vaara ohi: Ikkunat, ovet ja ilmanvaihto kehoitettiin sulkemaan Jämsänkoskella Myllymäen ja Pääskymäen alueella, 10.6.2020. Valtava jätekeskus roihusi Myllymäen teollisuusalueella Jämsässä, ilmavoimat auttoi sammutuksessa – "Savunmuodostus on aivan hurjaa", kertoi Ylen kuvaaja

3. Purkupihan palosta 29.5.2020

Tulipalosta vaarallista savua A4-5hä savua 29.5.2020 s. A3; Suurpalo Tulipalosta vaaraviesti laajalle alueelle. Palavasta kierrätyspolttoaineesta syntyi sankka ja vaarallinen savupilvi Lahden Jokimaalla, A4-5 Sammutus jatkui koko päivän Jokimaalla, 30.5.2020 jne.
Myrkylliset hajut todellinen uhka. Kierrätyspuisto Asutukselle odotettavissa kohtuuttomia terveysriskejä. ”Kierrätyspuiston” jätteiden lajittelu- ja käsittelyhallien ja kaatopaikkojen palot ovat yleisiä” ESS 3.6.2020, B6

4. Deleten palosta Tampereella 11.5.2020

”Hälytys tulipalosta Deleten jätteenkäsittelylaitoksella Ruskon Tauskonkadulla tuli aamuyöllä puoli viiden aikaan. Palo oli syttynyt suuressa kasassa, jossa oli metalli- ja muovipitoista rakennusjätettä. Viereiseltä asuinalueelta jouduttiin evakuoimaan noin 350 ihmistä palosta levinneen sankan savun takia.” ESS 11.5.2020, <https://www.ess.fi/kotimaa-ulkomaat/1767922>

Jätekasas suurpalo ajoi asukkaita evakkoon Tampereella – laitokselle annettiin uhkasakko luvannustaisista jätteistä viime vuonna, YLE 12./15.5.2020 <https://yle.fi/uutiset/3-11347622>

Tampereen valtavan tulipalon syy jäänee mysteeriksi, vaikka vihiä on syystä: Poliisi ei epäile rikosta, yrityksen pihalla paloja aiemminkin, YLE 12.5.2020 <https://yle.fi/uutiset/3-11346996>

5. Deleten hajuhaitat vuosina 2017-2018

”Tampereella 11.5. oli valtava tulipalo Deleten Ruskon kierrätyslaitoksella 15 metriä korkeassa jätekasassa, 350 asukasta evakuoitiin päiväksi. Samalla alueella on huhtikuussa ollut pienempiä paloja jo kahdesti. Savun lisäksi alueelta on aiemmin levinnyt yli puolentoista vuoden ajan mädäntyneen kananmunan kaltaista hajua, mitä syntyy pitkään varastoidusta rakennusjätteestä.” ESS 3.6.2020, B6

Mikä on syytä kummalliseen löyhkään, joka häiritsee asukkaita Hervannassa? "Alue haisee kananmunapieruilta" Kuluvan vuoden aikana pelastuslaitos on käynyt alueella useamman kerran tarkastamassa hajusta tulleita ilmoituksia. Aamulehti 4.2.2018

<https://www.aamulehti.fi/a/200850145>

Deleten laitoksella Tampereen Ruskossa on edelleen löyhkäävää jätettä: Ely-keskus seuraa toimintaa ja toimenpiteet kovenevat, jos hajutilanne ei parane Ensimmäisen kerran yritystä muistutettiin asiasta jo syksyllä 2017. Aamulehti 4.1.2019 <https://www.aamulehti.fi/a/201386034>

6. PHJ:n Kujalan jätekeskuksen palosta tammikuussa 2018

Kujalan jätekeskuksen alueella palaa jätekasas – ei epäillä tahallaan syytetyksi ESS 26.1.2019

<https://www.ess.fi/art2515199>

Kujalan jätekeskuksessa oli suuri tulipalo - tuli eteni kuljetinhinnalla pihan jätekasasta lajittelurakennukseen ESS 12.1.2018 <https://www.ess.fi/paikalliset/196498>

Energiajätekasas syttyi tuleen Kujalan jätekeskuksessa Lahdessa 16.7.2017

<https://www.ess.fi/art2385366>

Aiemmasa muistutuksessa listatut (28.11.2019)

Heinola 8.6.2019 Romuautot roihusivat Heinolassa – Valtava savupatsas sai autoilijat hiljentämään moottoritiellä. (MTV 8.6.2019)

Heinola 5.8.2019 Jätekasas syttyi Kuusakosken laitoksella Heinolassa – palo saatiin vikkellästi haltuun. Kuusakosken tuotantolaitokselta ei levinnyt savua ympäristöön. (ESS 5.8.2019)

Topinoja / Turku 11.4.2007 Topinojan kaatopaikkapalo hallinnassa Turussa. (Turun Sanomat 11.4.2007)

Topinoja / Turku 26.7.2017 Suuri tulipalo Topinojan kaatopaikalla Turussa saatu hallintaan – vieressä metaanikaasuvoimala. (YLE 26.7.2017)

Topinoja / Turku 29.6.2019 Pelastuslaitoksen toimintaa on haitannut alueella lennelleet dronet. Sammutustyöt kestävät iltaan asti. Varsinais-Suomen pelastuslaitos sai tiedon Turun Topinojan jätekeskuksesta syttyneestä tulipalosta lauantaiaamuna. Jätekeskus sijaitsee noin seitsemän kilometrin päässä Turun keskustasta. (IS 29.6.2019)

Jätekeskusten paloturvallisuus Riskit ympäristölle tulipalotilanteessa -raportti (VTT, 2008) kertoo kymmenestä vuosina 2004-2008 sattuneesta palosta:

- Keimolan rengasterminaalin palo 2.1.2004
- Jätehallin palo Kajaanissa 14.3.2006
- Kierrätysmateriaaleja hyödyntävän tuotantolaitoksen palo Lappeenrannassa 16.5.2006
- Paperivaraston palo Seinäjoella 15.6.2006 ja 3.6.2008
- Rengaspinnoittamon palo 19.7.2006 Pernajalla
- Palo ongelmajätelaitoksella 3.7.2007 Tuusulassa

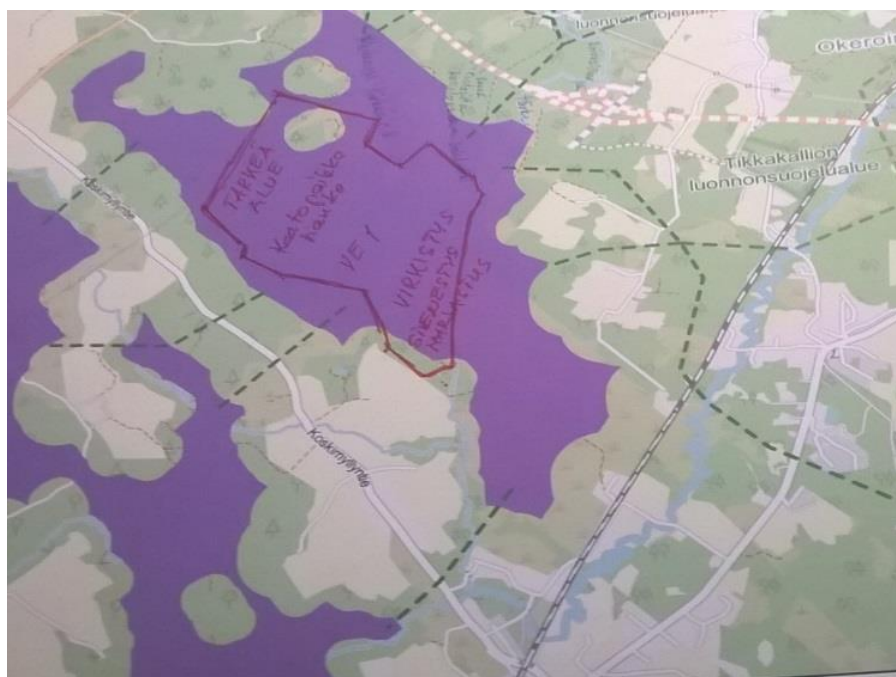
- Rakennusjätteen palo Turussa 5.2.2005 ja 29.3.2007
- Paperivaraston palo Seinäjoella 3.6.2008
- Kompostointilaitoksen palo Joutsenossa 21.6.2008

Kierrätyspuisto ei poista vaihtelevaa kysyntää. *Jos joku jätteenkäsittely yritys ottaa kysyntäriskin (ei jatkokäsittelyä, ei asiakasta, hävitys ja loppusijoitus on kallista vieden liiketoiminnan katteet) ostaessaan jotakin jätettä, niin kierrätyspuisto ei ole ratkaisu. Haiseva pilaantunut / pilaantuva aine on ja makaa paikallaan.*

Haluaako Hollola ottaa niin lähelle 13000 asukkaan asutuskeskusta tällaiset riskit jälkipolvien kiusaksi?

Kaatopaikka uhkaa luonnon monimuotoisuuden ydinaluetta.

Hollolan kunnan 12.9.2019 järjestämässä Ekologinen verkosto ja virkistysyhteudet Hollolassa - asukasillassa oli muun muassa **Kuva 2** Nostava Laadullisessa tarkastelussa korostuneet luonnon monimuotoiset ydinalueet (lila). Kuvaan lisätty, nyt aiottu (152 ha) kierrätyspuisto, sijaitsee kokonaan tällä luonnon monimuotoisuuden ydinalueella. Eikö Lahden eteläinen kehätie ole riittävä luonnon uhraus tällä alueelle?

Kuva 2. Nostava Laadullisessa tarkastelussa korostuneet ydinalueet (lila) ja nykyisin / syksy 2019 suunnitteilla oleva 152 hehtaarin kaatopaikka

Asukasviihtyisyyskysely kesä 2019

Kyselyn (Hollolan kunta / tiedote 26.8.2019) mukaan luonnon läheisyys ja ympäristö lisäävät asukasviihtyisyyttä ylitse muiden. Kierrätyspuisto oli jaetulla ykköstilalla asukasviihtyisyyttä laskevana tekijänä.

Sijaintipaikkaa vastustava adressi

Keväällä 2018 tosiasioiden valjettua henkilöä allekirjoitti Hollolan kaatopaikkahankkeen sijaintia, ei kiertotaloutta, vastustavan adressin. Adresseihin tuli yhteensä 1750 allekirjoittajaa. ***Alueen rajaaminen 287 ha:sta 152 ha:in ei ratkaise sijaintipaikkaa. Kaatopaikka on edelleen liian lähellä. Kehätie- kierrätyspuistokohteen aluerajauksen (9.4.2018) jälkeen adressiin on tullut yli 240 uutta Kehätie-kohteen sijaintipaikkaa vastustavaa allekirjoitusta.***

Liikenne

Jos kierrätyspuisto toteutuu se lisää raskasta liikennettä Kartanon alueelle.

Yhteenvedo

Hollolan kehätie -kohde ei sovellut kierrätyspuiston sijaintipaikaksipaikaksi.

Vaeltaminen, maastohiihto (hankikanto), maastopyöräily (Takamaantie), sienestys ja marjastus, luonnon monimuotoisuuteen tutustuminen (kasvit, eläimet, Koivusillanjoki), pyöräily alueen ympäristössä (Koskimyllyntie, Kuusenlanatie, Tikkakalliontie, Takamaantie, Paassillantie ja siitä eteenpäin Melkkaanniitty jne)

Lähteet

Nurmi-Sorilan osayleiskaava Selostus / 12.12.2016 /

https://www.tampere.fi/tiedostot/s/PbRsaypw3/selostus_oyk.pdf

Ruutanan osayleiskaava ja Kangasalan rantaosayleiskaavan muutos

<http://kangasala-fi->

bin.aldone.fi/@Bin/e3daab83c8d895d47d35154493b36791/1515913131/application/pdf/1224383/26_ehdotusraportti_14_12_10.pdf